

MARAT BASZIROV

Második eljövétel

Nem tudom, fog-e tetszeni neked a történet, amit most készülök elmesélni. És hogy általában véve érdemes-e elmesélnem? De tisztába szeretnék jönni magammal, uram. Te azért mégis nemcsak a legfontosabb olvasóm vagy, hanem az ihletőm is, ezért kell épp neked először ezt a történetet meghallgatnod. Bár, másfelől, tudnék-e olyat mutatni neked, amiről te nem tudsz?

De arról van-e tudomásod, hogy mennyire akarja egy nő, hogy szeressék? Hogy hogyan zokog éjszakákon át épp emiatt a szerelem miatt érzett szomorúságában? Te magad adtad neki ezt a szomorúságot. Meg a könnyeket is, a párnát is. Te még olyasmit is adtál neki, amivel nem rendelkezik, és ami soha nem is lesz neki.

És most mondd meg, emlékszel-e Máriára, erre az egyszerű falusi lányra, aki eléggé butácska volt, ennek következtében hajlamos a folyamatos és gátlástalan szexuális kapcsolatok létesítésére? Emlékszel, hogy hogyan szuggerálta belé a nagyanyja a tőled eredő gondolatokat?

- Nem az ész a fontos – hajtogatta az öregasszony. – A fontos, hogy szeressenek.
- Ki szeretett? – kérdezte a szempilláját rebegtetve Mária.
- Mindenki!
- De hogy?
- Mindenhogy!

Mindenki úgy szeret, ahogy tud, csak szeretne már – épp ezt tartotta szem előtt az öregasszony. De ezt te hogy magyaráztad? Szeresd a hozzád közelállókat teljes erődből? Szeresd azt, aki melletted van, aki előtted és mögötted van, aki bened van és aki rajtad kívül, aki alattad és aki feletted van? Szeresd azokat, akik megtanítanak arra, hogy hogyan csúfolódj és hogyan hajts fejedet, hogy hogyan garázdálkodj és hogyan gyakjál, mint az állatok? Ugye, ezek a te szavaid, uram? Nem az enyéme, épp ezt mondom neked. Bármely szó a tiéd, mindenható! Még a legutolsó, gyalázatos szót se én gondoltam ki.

És arra emlékszel, hogy Mária hogy bíbelődött a babájával? Hogyan nézett bele az egyetlen üvegszemébe, amelynek tükrében igyekezett meglátni a te arcodat? Miért bújtál el ez elől a butácska lány elől a zajba és a zörgésbe, az éjszakai sóhajokba a padlásra, a szellőkészekbe és az eső zajába? Ezt a bújócskát játszva miért tettél úgy, mintha mindig ő vezetne? Miért nem törődöttél a horzsolásaival, amikor összeverte a térdét, és miért nem emelted fel, amikor elesett? Hol voltál, amikor keservesen sírt?

Aztán pedig, amikor meghalt a nagymama és Mária egyedül maradt? Emlékszel, hogy kiáltott feléd, hogy imádkozott, hogy te térítsd észre őt? Hogy te magyarázd el neki, hogy mit tegyen a továbbiakban?

Az első, aki azért jött, hogy szeresse, a szomszéd férfi, Ivan volt. Ivan felesége, egy kövér nő, aki, uram, a te áldással terebélyesedett ki, a hitvesi ágyban horkolt, amíg a férje learatta az ártatlanság gyümölcsseit. Mivel voltál elfoglalva, amikor Ivan használta Máriát? Amikor megöntözte a belső magjait? Láttad ezt? Hová nézel te időnként?

Aztán voltak mások is. Talán nem ismered mindet kivétel nélkül? A falu minden férfi lakója megfordult Máriánál a kunyhóban és az ölében is. És ő mind-egyiket úgy fogadta, mint a szerelem egy kis különálló részét, és ezeket a részeket igyekezett egy egészé összerakni. A csodára várt-e, vagy a jól megérdemelt eredményre – ki tudja?

Sokáig tudta volna így folytatni, de amikor a falu másik, női fele rátámadt, és megfenyegette, hogy belefojtja a folyóba, ha csak még egyszer szétteszi a lábát, Mária bezárkózott.

Harminc napig ült bezárva a házában, sötétben, étel nélkül, mielőtt ismét hozzá fordult volna.

Válaszoltál neki? És mit mondtál? Hogy az kevés, hogy szerettek téged, szeretned kell magadat is?

Az udvaron, a ház mellett egy nagy hársfa nőtt, aminek a tetejét levágták, s arra egy kereket raktak. Korábban, régen, a kerékre golyák raktak fészket, de most friss hajtások bújtak át rajta. Fel kellett mászni a fára és levágni a szúrós ágait, hogy szabaddá váljék a hely a madarak számára. Nem te büntetted Máriát azzal, hogy ez tegye?

Mária háromszor zuhant és esett le, de újra és újra meg tudott kapaszkodni a fa törzsében, és egyre magasabbra mászott vissza. De amikor lenézett, felfogta, hogy a következő esése egyben az utolsó lesz. A félelem átjárta és megbilincselte a végtagjait, de úrrá lett a félelmén. És, lám, a fába kapaszkodva, a zsebkesével már vagdosta is a kinőtt ágakat.

Ezt csinálta hosszú ideig. Teljes hat órát töltött a fán. Most, hogy már helyet csinált a fészeknek, leereszkedhetett volna. De Mária még utoljára körbenézett és felkiáltott. Mindenfelé, ahová csak ellátott, a te áldott világod terült el, uram, és annyira csodálatos és békés volt, amilyennek csak te láthatod a te magasságodból. És Mária hüppögött, mert szó szerint beléköltöztél és áldással töltötted meg. Boldogan fújta ki a levegőt, a vastag ágakból kényelmes helyet csinált magának, a biztonság kedvéért a csuklóját kötéllel a kerékhez kötötte, és nyugodt álomra szenderült.

A falu kicsi volt és egy dombon terült el, amelynek a lábát egy folyó fogta közre. Rögtön a folyó mögött egy erdő terült el, ennek oldalában pedig egy ártérre változott mező feküdt. Az asszonyok itt öblögették a fehérneműiket, amikor hirtelen az egyikük, felegyenesedvén, felemelte a hideg víztől kivörösödött kezét:

- Nézzétek! Mi ez?
 - Hol? – mindannyian arra fordultak, amerre a kéz mutatott.
 - Ott, a fán, annál a kurva Maskánál!
 - De hisz ez ő! – kiáltotta a legélesebb szemű. Na, nézd ezt a gyengeelméjűt, hová menekült?
 - Bizonyára azért, hogy most a tied ne tudjon rámászni, ha? – nevetett az első.
 - Az enyém oda mászik, ahová akar – szakította félbe durván a sasszemű. – Jobb volna, ha a tied után néznél, nehogy véletlenül elszabaduljon.
- Az a bizonyos Ivan, Mária szomszédja nagyon meg volt döbbenve attól, hogy milyen ostobaságokat csinál a szomszédasszonya. Mária már három napja a fán ült.
- Hallod? – lökte oldalba a feleségét. – Maska... az, aki ott... ül...
 - Hát csak hadd üljön – válaszolta álmosan a feleség. Mi közöd hozzá?
 - Hogyhogy? Hisz mégse idegen.
 - Mit jelent az, hogy „nem idegen”? – nyitotta ki egyik szemét a feleség. – Azt mondd, hogy voltál vele?
 - Nem voltam én senkivel se! – ráncolta a homlokát Ivan. – Csak azt mondom, hogy nem minden ok nélkül ül ott.
 - Ha nem is ok nélkül, mi közöd hozzá, kérdem én, mi?
 - Semmi.
 - Na, akkor ennyi!

Nálunk, lent, nagyjából így volt, de hogy volt nálad? Mi történt ott, ahonnan szemlélsz bennünket, mindenható? Hogy képzeljük el a közelségedtől ujjongókat és a téged dicsőítőket, a szentséged árnyékában élőket? Állandó tündöklésként vagy a csend végtelen rétként? Mi vagy te, hol a kezdeted és hol érsz véget? Hol vagy, ha nem vagy sehol? Vajon csak nagy kezdőbetűkként létezel, uram?

Mária öt napot ücsörgött a fán, mire észbe kaptak, és ételt és italt küldtek fel hozzá. Átvetettek egy kötelet a faágon, és rákötöttek egy kosarat. Mária elfogadta az ételt, de nem tanúsított különösebb hálát. Hogy mi volt a szemében, senki se látta, azt pedig, hogy mi volt a szívében, még inkább nem. De te tudtad, hogy mi készülődik a lelkében?

Hamar megjött az eső, és a levelek hullani kezdtek. A szél hideget fűjt, az ég lejjebb ereszkedett. Mária meleg ruhába burkolózott, de sehogy se tudott felmelegedni. Néhány falubéli, aki elment mellette, odakiáltott neki, hogy fejezze be ezt az ostobáskodást, és szálljon le végre a fáról, de Mária nem hallotta őket. Azt figyelte, hogy hogyan változik alatta a világ: minden egyes óra elteltével más lesz. Ez annyira furcsa és olyan csodálatos volt, hogy sírni támadt kedve ettől a kellemes élménytől. És attól, amit a belsejében érzett.

Aztán leesett a hó, és a falubelieket félelem járta át. Egy egyszerű kurvából, aki-re minden falusi nő neheztelt, Mária valami egészen különlegessé változott. Egy jelenséggé, amelyre nem volt magyarázat. Hó esett az ólomszürke égből, tele volt szemrehányással és erkölcsi intéssel, de nem Máriára hullott, hanem keresztülre-

pült rajta, egyenesen a lábaihoz. Néhányan kezdtek keresztet vetni Mária fájára, és az ő személyére, aki a magasságban rekedt.

Amikor beállt az igazi fagy, a legcinikusabbak, a se Istenben, se ördögben nem hívők is felvonítottak. Kimentek az utcára, és fedetlen fővel földig hajoltak. Akkor sokan térdre ereszkedtek, és hozzád fordultak, uram. Vajon nem ezt akartad elérni már kezdetektől fogva?

Mária eközben semmit se látott abból, ami odalent zajlott. Úgy élt, azzal volt elfoglalva, ami a belsejében történt. Csak egy pillanatra gondolt bele, hogy a szó, amely egykor minden létezőnek az eredője volt, ott van minden láthatóban, és a fa, amelyen ül, ennek a szónak a kezdőbetűjét jelenti. Az értelme a méhében található, és a neve – szeretet.

Amikor beköszöntött a tavasz és a nap melegen sütött, Mária levette a téli ruháit, és mindenki meglátta a hasát. Hatalmas volt – nyolc hónaposnál biztos nem kevesebb.

– Szentséges Szűz Mária – vetettek keresztet az asszonyok, amikor felnéztek. – Kegyelmezz meg nekünk, vétkezőknek!

– Mi lesz most? – ráncolták a homlokukat a férfiak, miközben a cigarettájukat sodorgatták, és nem néztek fel.

– Hát mit akartatok? – az erős napfénytől hunyorogva ezt selypítette a falu legöregebb, fogatlan lakója. Elég lesz már ebből az egészből, na!

Te láttad a félelmüket? Láttad a rémületet a szemükben? Most utoljára kérdzem tőled: ez az, amit el akartál érni? Ez az? Szeretet és félelem, istenem? Rémület, szeretet és félelem?

Amikor elkezdődtek a szülési fájdalmak, kihívták a mentőt és a tűzoltókat. A fájdalomtól görnyedten Mária a fáról lefelé jövet majdnem megszült, de végül minden rendben zajlott.

A bekapcsolt szirénás mentőautó felverte a város felé vezető mezei út porát.

– Mit csinált az a nő ott? – kérdezte a tűzoltó az összeverődött lakosoktól.

– Azt csak az Isten tudja – válaszolta mindenkinek keserűen Ivan.

– Hogy mi minden meg nem történik a világon!

A tűzoltók, miután összecsuhták a létrájukat, gyorsan elhagyták a falut, de a lakók csak nem akartak szétszéledni.

– Na, hogy lesz tovább? – kérdezte valaki bizonytalankodva.

– Á-á – Ivan dühében köpött egyet és elindult a kunyhója felé. Amikor a lépcsőtornácon ment felfelé, a háta mögött szárnyzuhogást hallott és megfordult.

– Nézzék csak, micsoda vendégünk érkezett! – hallatszott egy bekiabálás a tömegből.

Mindenki felszegte a fejét.

Iván szintén felemelte az arcát.

A keréken egy nagy, fehér golya állt és a csőrét csattogtatta.

Ugye ez te voltál, uram?

Gyürky Katalin fordítása